

Groddjur och småvatten

Här har Stockholms stad anlagt en groddamm för att gynna grodor och den mångfald av organismer som är knutna till småvatten. Totalt har mer än tjugo dammar och våtmarker anlagts eller restaurerats på olika platser runt om i Stockholms stad de senaste åren. Projektet stöds av statliga medel för lokal naturvård – LONA.

Groddjur i Stockholm

Fem arter av groddjur finns i Stockholm: vanlig padda, vanlig groda, åkergroda, större vattensalamander och mindre vattensalamander. Idag är åkergroda och större vattensalamander de mest sällsynta.

Fridlysning

Alla Stockholms groddjur är fridlysta. Man får dock ta upp och studera djuren om de sätts tillbaka på fångstplatsen. Även begränsad insamling av rom och yngel är tillåtet, men efter yngelstadiet ska de återsättas där de insamlades. Undantag är större vattensalamander, som inte får fångas alls.

Dammen som barnkammare

Groddjuren är beroende av fiskfria småvatten för sin fortplantning. På våren när isen smälter vaknar de ur vinterdvalan och vandrar till vattnet för att para sig. Hanarna av grodor och paddor kväker för att locka till sig honor. Varje art har ett speciellt läte. Hanen klamrar sig fast på honans rygg tills hon lägger sin rom i vattnet, vilken han då befruktar.

Rommen läggs i grunt vatten som värms upp snabbt på våren. Efter ungefär en vecka kläcks rommen och ynglen börjar kort därefter simma omkring och äta alger och växtdelar. Grodynglen utvecklas snabbt tills de under sommaren kan lämna vattnet som små grodor.

Vattensalamandrarernas lek

Under våren utvecklar hanen en vacker lekdräkt med kam längst ryggen och svansen och kontrastrika färger. Han uppvaktar med en dans och fläktar lockande doftämnen mot honan. Efter parningen lägger honan äggen ett och ett invikta i blad. Salamanderynglen lever av småkryp och andas genom buskiga gälar som sitter i nacken. När de lämnar vattnet efter sommaren har gälarna återbildats och salamandrarerna är redo för ett liv på land.

Hoten mot groddjuren

På många platser i staden har groddjur blivit ovanliga eller försvunnit efter att deras livsmiljöer förstörts. Småvatten fylls igen, dikas ut eller förorenas medan vägar och bebyggelse förhindrar groddjurens spridning. Syftet med att återskapa dammar är att gynna groddjurens återhämtning.

Ytterligare information

- Naturskyddsföreningens app Grodguiden
- Stockholms Herpetologiska Förening på sthlm-herp.net
- Stockholms miljöbarometer på miljobarometern.stockholm.se
- Projekt Grodkollen, grodkollen.se

Dammen har anlagts och sköts i samarbete med stadsdelsförvaltningen, miljöförvaltningen och idrottsförvaltningen. Samtliga nås på telefon **08-508 27 700**

Åkergroda (*Rana arvalis*) i lekdräkt.
Illustration: Helene Pettersson

Vad kan jag göra?

För dig som vill hjälpa Stockholms grodor finns projekt Grodkollen! På grodkollen.se hittar du information om Stockholms groddjur och hur du kan engagera dig.

Några exempel på vad du kan göra är:

- Gå med i faddergruppen för dammen på grodkollen.se
- Rapportera om du ser en groda! Gör detta på grodkollen.se eller genom appen grodguiden
- Använda hashtaggen #Grodkollen på sociala medier
- Delta i inventeringsprojekt
- Hålla rent från skräp
- Rensa sly eller annan igenväxande vegetation
- Hjälpa till att bygga en "grodbygga" eller spång
- Arrangera guidningar
- Anlägga en damm i din trädgård

För mer information eller om du vill rapportera observationer eller problem med dammen gå in på grodkollen.se

Foto: Vide Ohlin

Vanlig padda (*Bufo bufo*)

Foto: Vide Ohlin

Vanlig groda (*Rana temporaria*)

Foto: Vide Ohlin

Åkergroda (*Rana arvalis*)

Foto: Dove Kilbey

Större vattensalamander (*Triturus cristatus*)

Foto: Johannes von Donge

Mindre vattensalamander (*Lissotriton vulgaris*)

